

Beogradsko Novine

Br. 208.

BEograd, utorak 31. jula 1917.

Godina III.

Ratni izvještaji.

Izvještaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Kb. Beč, 30. jula.

Istočno bojište:

Sjeverno od doline Susita kao i s obje strane doline Casinu osuđeno je više neprijateljskih napada.

U Bukovini zadobili smo kod suzbijanja žilavog russkog otpora daljega zemljista. Kad Valeputne zauzeto je tunelsko uporište, uzvodno od Fundul Moldovi prekoračena je moldavska dolina. Sjevero-istočno od Kutya stoe saveznici u borbi na desnoj obali Czremosza. Između Pruta i Dnjestra neprijatelj je ponovo bačen. Prekoračili smo zapadnu granicu Bukovine. Dobranske čete zaposlele su Zaleszczyki.

Između Skale i Husyatina očišćena je od neprijatelja galčka obala Zbrucza. Mjestimično smo sebi izvojevali prijelaz na rusko zemljiste.

U prostoru južno od Brody provaleći su austro-ugarske i njemačke navađne čete s uspjehom u neprijateljske rovove.

Talijansko jugoistočno bojište: Neizmjenjeno.

Naćelnički glavnog stožera.

SIAM.

Karakterističnom brzinom, koja je od uvijek obilježje svake ofenzive središnjih vlasti, napreduju i najnoviji dogadjaji u istočnoj Oaliciji. Rusku vojsku stizava danomice udarac za udarcem i mi već danas možemo gotovo pod sigurno tvrditi, da za malo dana na galicijskom zemljistu ne će stajati više ni jedan ruski vojnik. (Do časa, kad ovo pišemo, nalazi se u ruskim rukama još samo uzani komadić zemljista s obje strane Brody, ako i njega međutim Rusi nijesu već morali da isprazine). Tako bi ova zemlja, koju je vojno vodstvo središnjih vlasti u većem ili manjem dijelu prepustilo Rusima, bila konačno oslobođena, a čete središnjih vlasti, koje su kod Husyatina već prekoračile državnu granicu, stoe danas ondje, gdje su na početku rata stajale, kad su stupile na rusko tlo. Oslobođenjem Galicije ispunila se i topla nadra tamošnjeg stanovništva, koje ni uprkos najstrašnijim patnja nije prestajalo vjerovati, da će do-

Podlistak.

Doživljaji jednoga zidara.

Priča. —

Bio jednom jedan siromah zidar u Granadi, koji je držao sve svece i praznike, pa i sveti ponedjeljak suviše, te je uza svu svoju pobožnost bivao sve siromasniji i jedva je hlijebom mogao prehraniti svoju brojnu familiju. Jedne noći probudi ga iz prvoga sna kucanje na vratima. Otvorivši ugleda pred sobom dugu, mršavu gospodinu, koji je izgledao kao mrtvac.

„Čuj me, pošteni prijatelju, reče strani čovjek, „ja sam opazio, da si ti dobar kršćanin, kome se može vjerovati: bi li se ti večeras primio jednoga posla?“

Od svega srca rado gospodine, pod uvjetom, da mi se primjereno platit.“

„Za to se ne brini, samo moraš dopustiti, da ti oči zavežem.“

Tome se zidar nije protivio; tako ga gospodin vodio kroz razne neuredjene ulice, dok ne stadoše pred vratima jedne kuće. Tada izvadil ključ, prevrne bravu, koja je škripala, i otvorio nešto, što je zvučalo kao teška vrata. Kad su unišli unutra, vrata se zatvorile i zakračuše. Gospodin poveo je zidaru kroz koridor, koji je odjekivao od koračaja, i kroz veliki trijem u unutarnji dio zgrade. Tu mu odriješi oči, a zidar se nadje u jednom dvorištu, koje je samo jedna svjetiljka slabo

osvjetljivala. Na sredini je bio suh bassin staroga maurskoga vodoskoka, pod kojim je gospodin htio da mu zidar napravi svod: cigla i malter bili su već pripravljeni u tu svrhu. Zidar je radio cijele noći, ali ipak nije mogao dovršiti poslu. Uprav pred zoru turi mu gospodin jedan dukat u ruku, zavestu mu opet oči i odvede ga u njegov stan.

„Hoćeš li“, reče mu, „da opet dođeš i da posao svršiš?“

„Drage volje gospodine“, ako će mi se opet dobro plaštiti.“

„Onda dobro, sutra ću te u pononiči potrožiti.“

Tako i bi, te bi svod gotov.“

„Sada“, reče gospodin, „moraš mi pomoći prenijeti lješnje, koje treba u ovaj svod pokopati.“

Siromahu se zidaru dlaka naježi na ove riječi; podje za gospodinom, držeći na nogama, u jednu zabitnu sobu u kući, sve čekajući, kad će ugledati kakav užasan prizor smrti, ali opazivši tri-četiri lijepa vrča, gdje stoji u uglu, bi mu lakše. Očito su bili puni novaca i dosta je napora trebal, dok su ih on i ovaj gospodin prenijeli i u njihov grob sahranili. Svod bi za tim zatvorom, ploče opet pometane i svaki trag kopanjem zameten. Gospodin poveza opet oči zidaru i odvede ga drugim putem, a ne onim, kojim je došao. Nakon što su dugo vremena išli kroz labirint od ulica, zastadoše, gospodin mu spusti dva dukata u ruku i reče: „Čekaj ovde, sve dok ne čuješ, da sa katedrale zvono zazvoni na ju-

osvjetljivala. Na sredini je bio suh bassin staroga maurskoga vodoskoka, pod kojim je gospodin htio da mu zidar napravi svod: cigla i malter bili su već pripravljeni u tu svrhu. Zidar je radio cijele noći, ali ipak nije mogao dovršiti poslu. Uprav pred zoru turi mu gospodin jedan dukat u ruku, zavestu mu opet oči i odvede ga u njegov stan.

„Hoćeš li“, reče mu, „da opet dođeš i da posao svršiš?“

„Drage volje gospodine“, ako će mi se opet dobro plaštiti.“

„Onda dobro, sutra ću te u pononiči potrožiti.“

Tako i bi, te bi svod gotov.“

„Sada“, reče gospodin, „moraš mi pomoći prenijeti lješnje, koje treba u ovaj svod pokopati.“

Siromahu se zidaru dlaka naježi na ove riječi; podje za gospodinom, držeći na nogama, u jednu zabitnu sobu u kući, sve čekajući, kad će ugledati kakav užasan prizor smrti, ali opazivši tri-četiri lijepa vrča, gdje stoji u uglu, bi mu lakše. Očito su bili puni novaca i dosta je napora trebal, dok su ih on i ovaj gospodin prenijeli i u njihov grob sahranili. Svod bi za tim zatvorom, ploče opet pometane i svaki trag kopanjem zameten. Gospodin poveza opet oči zidaru i odvede ga drugim putem, a ne onim, kojim je došao. Nakon što su dugo vremena išli kroz labirint od ulica, zastadoše, gospodin mu spusti dva dukata u ruku i reče:

„Čekaj ovde, sve dok ne čuješ, da sa katedrale zvono zazvoni na ju-

osvjetljivala. Na sredini je bio suh bassin staroga maurskoga vodoskoka, pod kojim je gospodin htio da mu zidar napravi svod: cigla i malter bili su već pripravljeni u tu svrhu. Zidar je radio cijele noći, ali ipak nije mogao dovršiti poslu. Uprav pred zoru turi mu gospodin jedan dukat u ruku, zavestu mu opet oči i odvede ga u njegov stan.

„Hoćeš li“, reče mu, „da opet dođeš i da posao svršiš?“

„Drage volje gospodine“, ako će mi se opet dobro plaštiti.“

„Onda dobro, sutra ću te u pononiči potrožiti.“

Tako i bi, te bi svod gotov.“

„Sada“, reče gospodin, „moraš mi pomoći prenijeti lješnje, koje treba u ovaj svod pokopati.“

Siromahu se zidaru dlaka naježi na ove riječi; podje za gospodinom, držeći na nogama, u jednu zabitnu sobu u kući, sve čekajući, kad će ugledati kakav užasan prizor smrti, ali opazivši tri-četiri lijepa vrča, gdje stoji u uglu, bi mu lakše. Očito su bili puni novaca i dosta je napora trebal, dok su ih on i ovaj gospodin prenijeli i u njihov grob sahranili. Svod bi za tim zatvorom, ploče opet pometane i svaki trag kopanjem zameten. Gospodin poveza opet oči zidaru i odvede ga drugim putem, a ne onim, kojim je došao. Nakon što su dugo vremena išli kroz labirint od ulica, zastadoše, gospodin mu spusti dva dukata u ruku i reče:

„Čekaj ovde, sve dok ne čuješ, da sa katedrale zvono zazvoni na ju-

osvjetljivala. Na sredini je bio suh bassin staroga maurskoga vodoskoka, pod kojim je gospodin htio da mu zidar napravi svod: cigla i malter bili su već pripravljeni u tu svrhu. Zidar je radio cijele noći, ali ipak nije mogao dovršiti poslu. Uprav pred zoru turi mu gospodin jedan dukat u ruku, zavestu mu opet oči i odvede ga u njegov stan.

„Hoćeš li“, reče mu, „da opet dođeš i da posao svršiš?“

„Drage volje gospodine“, ako će mi se opet dobro plaštiti.“

„Onda dobro, sutra ću te u pononiči potrožiti.“

Tako i bi, te bi svod gotov.“

„Sada“, reče gospodin, „moraš mi pomoći prenijeti lješnje, koje treba u ovaj svod pokopati.“

Siromahu se zidaru dlaka naježi na ove riječi; podje za gospodinom, držeći na nogama, u jednu zabitnu sobu u kući, sve čekajući, kad će ugledati kakav užasan prizor smrti, ali opazivši tri-četiri lijepa vrča, gdje stoji u uglu, bi mu lakše. Očito su bili puni novaca i dosta je napora trebal, dok su ih on i ovaj gospodin prenijeli i u njihov grob sahranili. Svod bi za tim zatvorom, ploče opet pometane i svaki trag kopanjem zameten. Gospodin poveza opet oči zidaru i odvede ga drugim putem, a ne onim, kojim je došao. Nakon što su dugo vremena išli kroz labirint od ulica, zastadoše, gospodin mu spusti dva dukata u ruku i reče:

„Čekaj ovde, sve dok ne čuješ, da sa katedrale zvono zazvoni na ju-

osvjetljivala. Na sredini je bio suh bassin staroga maurskoga vodoskoka, pod kojim je gospodin htio da mu zidar napravi svod: cigla i malter bili su već pripravljeni u tu svrhu. Zidar je radio cijele noći, ali ipak nije mogao dovršiti poslu. Uprav pred zoru turi mu gospodin jedan dukat u ruku, zavestu mu opet oči i odvede ga u njegov stan.

„Hoćeš li“, reče mu, „da opet dođeš i da posao svršiš?“

„Drage volje gospodine“, ako će mi se opet dobro plaštiti.“

„Onda dobro, sutra ću te u pononiči potrožiti.“

Tako i bi, te bi svod gotov.“

„Sada“, reče gospodin, „moraš mi pomoći prenijeti lješnje, koje treba u ovaj svod pokopati.“

Siromahu se zidaru dlaka naježi na ove riječi; podje za gospodinom, držeći na nogama, u jednu zabitnu sobu u kući, sve čekajući, kad će ugledati kakav užasan prizor smrti, ali opazivši tri-četiri lijepa vrča, gdje stoji u uglu, bi mu lakše. Očito su bili puni novaca i dosta je napora trebal, dok su ih on i ovaj gospodin prenijeli i u njihov grob sahranili. Svod bi za tim zatvorom, ploče opet pometane i svaki trag kopanjem zameten. Gospodin poveza opet oči zidaru i odvede ga drugim putem, a ne onim, kojim je došao. Nakon što su dugo vremena išli kroz labirint od ulica, zastadoše, gospodin mu spusti dva dukata u ruku i reče:

„Čekaj ovde, sve dok ne čuješ, da sa katedrale zvono zazvoni na ju-

osvjetljivala. Na sredini je bio suh bassin staroga maurskoga vodoskoka, pod kojim je gospodin htio da mu zidar napravi svod: cigla i malter bili su već pripravljeni u tu svrhu. Zidar je radio cijele noći, ali ipak nije mogao dovršiti poslu. Uprav pred zoru turi mu gospodin jedan dukat u ruku, zavestu mu opet oči i odvede ga u njegov stan.

„Hoćeš li“, reče mu, „da opet dođeš i da posao svršiš?“

„Drage volje gospodine“, ako će mi se opet dobro plaštiti.“

„Onda dobro, sutra ću te u pononiči potrožiti.“

Tako i bi, te bi svod gotov.“

„Sada“, reče gospodin, „moraš mi pomoći prenijeti lješnje, koje treba u ovaj svod pokopati.“

Siromahu se zidaru dlaka naježi na ove riječi; podje za gospodinom, držeći na nogama, u jednu zabitnu sobu u kući, sve čekajući, kad će ugledati kakav užasan prizor smrti, ali opazivši tri-četiri lijepa vrča, gdje stoji u uglu, bi mu lakše. Očito su bili puni novaca i dosta je napora trebal, dok su ih on i ovaj gospodin prenijeli i u njihov grob sahranili. Svod bi za tim zatvorom, ploče opet pometane i svaki trag kopanjem zameten. Gospodin poveza opet oči zidaru i odvede ga drugim putem, a ne onim, kojim je došao. Nakon što su dugo vremena išli kroz labirint od ulica, zastadoše, gospodin mu spusti dva dukata u ruku i reče:

„Čekaj ovde, sve dok ne čuješ, da sa katedrale zvono zazvoni na ju-

osvjetljivala. Na sredini je bio suh bassin staroga maurskoga vodoskoka, pod kojim je gospodin htio da mu zidar napravi svod: cigla i malter bili su već pripravljeni u tu svrhu. Zidar je radio cijele noći, ali ipak nije mogao dovršiti poslu. Uprav pred zoru turi mu gospodin jedan dukat u ruku, zavestu mu opet oči i odvede ga u njegov stan.

„Hoćeš li“, reče mu, „da opet dođeš i da posao svršiš?“

„Drage volje gospodine“, ako će mi se opet dobro plaštiti.“

„Onda dobro, sutra ću te u pononiči potrožiti.“

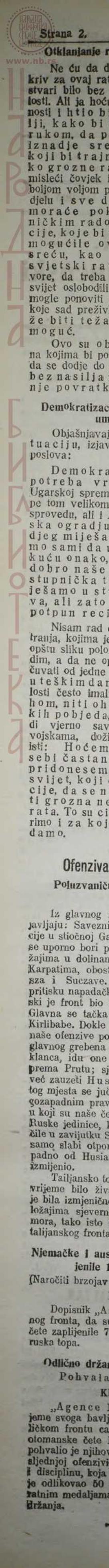
Tako i bi, te bi svod gotov.“

„Sada“, reče gospodin, „moraš mi pomoći prenijeti lješnje, koje treba u ovaj svod pokopati.“

Siromahu se zidaru dlaka naježi na ove riječi; podje za gospodinom, držeći na nogama, u jednu zabitnu sobu u kući, sve čekajući, kad će ugledati kakav užasan prizor smrti, ali opazivši tri-četiri lijepa vrča, gdje stoji u uglu, bi mu lakše. Očito su bili puni novaca i dosta je napora trebal, dok su ih on i ovaj gospodin prenijeli i u njihov grob sahranili. Svod bi za tim zatvorom, ploče opet pometane i svaki trag kopanjem zameten. Gospodin poveza opet oči zidaru i odvede ga drugim putem, a ne onim, kojim je došao. Nakon što su dugo vremena išli kroz labirint od ulica, zastadoše, gospodin mu spusti dva dukata u ruku i reče:

„Čekaj ovde, sve dok ne čuješ, da sa katedrale zvono zazvoni na ju-

osvjetljivala. Na sredini je bio suh bassin staroga maurskoga vodoskoka, pod kojim je gospodin htio da mu zidar napravi svod: cigla i malter

Otklanjanje ratova u budućnosti.

Ne ču da dodirujem pitanje, ko je kriv za ovaj rat, jer bi u vezi s ovom stvari bilo bez svrhe govoriti o prošlosti. Ali ja hoću da govorim o budućnosti i htio bih dati izraza želji, kako bi svijetu pošlo za rukom, da po zaključku mira iznadje sredstva i puteve, koji bi trajno otklanjali ovako grozne ratove. Svaki moralno misleći čovjek ima dužnost, da s najboljom voljom pristupi tom gigantskom djelu i sve države na svijetu moraće pokušati, da zajedničkim radom stvore garancije, koje bi u budućnost one mogućile ovako strašnu nesreću, kao što je sadašnji svjetski rat. Moral i razum govore, da treba tražiti puteve, koji bi svijet oslobođili od zebnje, da bi se moglo ponoviti prilike kao što su ove, koje sad preživljavimo. Taj put može biti težak, ali on nije nemoguć.

Ovo su ova glavna načela, na kojima bi po mome mišljenju moglo da se dodje do sporazuma, prvo: bez nasilja i drugo: otklanjanje povratka rata.

Demokratizacija zemlje bez tudića umješavanja.

Objašnjavajući unutrašnju situaciju, izjavio je ministar spoljnih poslova:

Demokratisanje ustačaje potreba vremena. U Austriji i Ugarskoj spremaju se vlade da pristupe tom velikom djelu i da ga ustavno sprovedu, ali i Austrija i Ugarska ogradjuju se protiv tudića miješanja s polja. Hoćeemo sami da uređujemo svoju kuću onako, kako to nadju za dobro naše vlade i naša stupnička tijela. Misle ne mišamo u stvari drugih država, ali zato tražimo u tome potpun reciprocitet.

Nisam rad da završim ova razmatranja, kojima je cilj, da pruži javnosti opštu sliku položaja onako, kako ja viđim, a da ne opomenem, da se valja čuvati od jedne pogriješke. Ne smijemo u teškim danima, koje smo u prošlosti često imali, da kreneš dom, niti oholi povodom velikih pobjeda, kakve sad, hvala budi vjerno saveznim, pobijedosnim vojskama, doživljujemo. Cilj ostaje isti: Hoćeš da izvođiš tim sebi častan mir; hoćeš da pridonesemo, da se stvorinov svjet, koji će pružati garancije, da se neće više povratiti grozna nesreća svjetskog rata. To su ciljevi, za koje se borimo i za koje stojimo i padamo.

Ofenziva protiv Rusije.

Poluzvanični prikaz položaja.

Kb. Beč, 30. jula.

Iz glavnog stana za ratnu štampu javlja: Saveznici izvode svoje operacije u sličnoj Galiciji po planu. Naročito se uporno boriti protivnik na svojim položajima u dolinama, koji se nalaze pred Karpatima, obostrano gornjem Czeremosza i Suczave. Nemogući dati otpora pritisku napadačkih savezničkih četa, ruski je front bio primoran da se povuče. Glavna se tačka nalazi u prostoru kod Kirlibabe. Dokle su se ruske linije prije naše ofenzive povlačile od Kirlibabe duž glavnog grebena Karpati preko tatarskog klanca, idu one sad preko Sipot-Kutya prema Prutu; sjeverno od Dnjestra su već zauzeti Husiatyn i Zbrucz. Od tog mesta se juče naš front povlačio jugozapadnim pravcem prema Zaelszyku, u koji su naše čete ušle noću 29. ov. mj. Ruske jedinice, koje su se naglo povlačile u zavijatku Sereta, pokušavale su još samo slabiti otpor. Sjeverno i sjeverozapadno od Husiatyna položaj se znatno izmijenio.

Talijansko toploštvo je s vremena na vrijeme bilo živaljnije. Topnička borba je bila izmjenično živabna na našim položajima sjeverno od Monte Santa do mora, tako isto i na drugim položajima talijanskog fronta.

Njemačke i austro-ugarske čete zaplijenile 194 ruska topa.

(Naročili brzjav "Beogradskih Novina")

Budimpešta, 30. jula.

Dopisnik „Az Est“ javlja sa istočnog fronta, da su do prekucu njemačke čete zaplijenile 70, a austro-ugarske 124 ruska topa.

Odlično držanje otomanskih četa.

Pohvala cara Vilima.

Kb. Carigrad, 30. jula.

„Agence Milli“ javlja: Za vrijeme svoga bavljenja 25. ov. mj. na galilekom frontu car Vilim je pregledao i olomske čete koje se tamo nalaze i polovalio je njihovo odlično držanje u posljednjoj ofenzivi, kao i primjeran red i disciplinu, koja medju njima vrla. Car je odlikovao 50 časnika i 200 vojnika ratnim medaljama radi njihovog hrabrog držanja.

Odlikanje načelnika glavnog stožera austro-ugarske vojske.

Kb. Beč, 30. jula.

Iz glavnog stana za ratnu štampu javlja: Njegovo Veličanstvo je podario načelniku glavnog stožera cijelokupne oružane sile, generalu pješadije barunu Arzu, vojni krst za zasluge I. reda s ratnom dekoracijom i mačevima. Odlikanje je popraćeno ovim Njavišim svojeručnim pismom:

Dragi generale pješadije barune Arz! Od kako Vi svojim uspješnim vodstvom radite na Vašem sadanjem položaju, Vi ste sebi pribavili povjerenje cijelokupne oružane sile i u sretnoj sačasnosti sa savezničkim vojnim upravama pripremili ste najnovije lijepe uspjehe. Mojih hrabrih četa, Blagodarno se sjećajući Vaših zasluga podarujem Vam vojni krst za zasluge I. reda s ratnom dekoracijom i mačevima.

Karlos r.

Radosnim srcem primila je cijelokupna oružana sila Austro-Ugarske vijest o ponovnom Njavišem odlikanju njenog visoko poštovanog i dragog načelnika glavnog stožera. Dogadjaj u Galiciji govore mnogo bolje nego li najlepše riječi o zaslugama generala pješadije baruna Arza.

Nova potapljanja.

Kb. Berlin, 30. jula.

Wolffov u red javlja: U zabranjenoj zoni oko Engleske ponovo je potopljeno 23.000 bruto registrovanih tona. Medju potopljenim brodovima biju: engleski parni brod „Coniston Water“ od 3738 tona sa 6000 tona uglja iz Codixa za Arhangelsk, jedan puno novareveni teretni parni brod od nekih 8000 tona i engleski ribarski parni brod „Loh Katharina“ s ribom od Far Oera za Englesku.

Italija pod vojničkim nadzorom sporazumnih sila.

Kb. Beč, 30. jula.

Iz glavnog stana za ratnu štampu javlja: Američki književnik Whitney Warren, koji se poslije razgledanja fronta na Krasu vratio, ističe u „Westminster Gazette“ veliki značaj posljednje talijanske ofenzive, koja je ozbiljno zagrozila najavačnijoj odbrambenoj liniji na drumu za Trst. Da su Talijani imali dovoljno topništva, da se blagovremeno iskoriste napadom protiv Hermade, i da nisu strahovali za vlastitu sigurnost u slučaju protivnapada, oni bi pouzdano postigli veliki uspjeh. Da se tako što ne bi ponovilo, potrebna je uzajamna saradnja saveznika. Ta je uzajamna saradnja, prema predlogu Whitney Warrenu, trebala u 10 borbi na Soči biti naročito u tome, da kod Talijana otkloni zebnu, da bi sigurnost Talijana protivnapadaju Austrijanaca i Magjara bila ugrožena. U koliko niskom kreditu mora kod sporazumnih sila stojati talijanska vojna uprava i vojska, kad je jedan njihov ratni izvještac u položaju da izvodi takve zaključke.

Nove povrijeđe holandske neutralnosti od strane Engleza.

Kb. Haag, 29. jula.

U članku pod naslovom „Bijesni i morski psi“ upozorjuje „Nieuwe Rotterdamsche Courant“, da su Englezi u jednoj nedjelji već po treći put povrijedili holandske granične vode. List vidi u tom djelovanju protiv-holandske kampanje „Times“, koju potpomaže i amsterdamski „Telegraph“, pa na kraju polemiše s obim spomenutim organima u pogledu od njih objelodanjene njemačkih statistika o holandskom izvozu.

Njemačka.

Posjeta državnog kancelara u Münchenu.

Kb. München, 30. jula.

Državni kancelar dr. Michaelis posjetio je danas prije podne ministra predsjednika grofa Hertlinga i imao je poduzi razgovor s njim.

Grčka.

Francuske čete ostavile Atenu.

Kb. Bern, 29. jula.

„Gazette de Lausanne“ javlja iz Atene: 27. o. m. uveće ostavile su francuske čete Atenu. Policija je odredila, da stanovništvo u roku od osam dana predra svo oružje.

Neograničeni podmornički rat.

Akcija japanske mornarice u Sredozemnom moru.

Kb. London, 29. jula.

Reuter javlja: Japanski vojni punomoćnik saopštava: Jedno japansko pomorsko odjeljenje u Sredozemnom moru, koje je pratilo engleske transportne brodove, primjetilo je 22. o. m. poslige podne jednu neprijateljsku podmornicu. Dokle je jedna jedinica štitila na jednoj strani transport od napada, druga je napala podmor-

nici i obasula je vatrom. Periskop je razmrškan. Poslije ponovljenog oštrog pogonjenja jedinica je izvršila ponovni napad i bez sumnje je uništila podnapad i bezsumnje je uništila pod-

Najnovije brzojavne vijesti.

Sijamska nota objave rata Austro-Ugarskoj.

Kb. Beč, 30. jula.

Objava rata Sijama dostavljena je austro-ugarskoj vladi u vidu note i motiviše se time, da sijamska vlada nije mogla i dalje ostati ravnodušna prema faktu, da Austro-Ugarska u prkos sijamskom protestu od 1. aprila o. g. produžuje da vodi rat metodama, koje se protive humanitarnom osjećaju, tako i opšte priznatim načelima međunarodnog prava.

Novo ministarstvo u Rumunjskoj.

(Naročili brzjav „Beogradskih Novina“)

Jaš, 29. jula.

Novo ministarstvo je sastavljeno iz osam liberala i pet konzervativaca. Ministar vojni je Jancovescu. Ministar trgovine Grecianu je primio ministarstvo javnih radova.

Svečano zaključenje školske godine u realnoj gimnaziji.

Prekuće prije podne zaključena je na svečan način prva školska godina u realnoj gimnaziji u Beogradu.

C. i. k. Glavna Vojna Gubernija u Srbiji još odmah u početku svoga rada obratila je veliku pažnju i na otvaranje škola u zaposlednutom dijelu Srbije, pa je pored mnogih osnovnih i drugih škola otvorila i ovu srednju realnu školu za mušku djecu.

Već od balkanskog rata nije mogao veliki broj učenika radi ratnih neprilika redovno pohadati školu, a u mnogim slučajevima ostala su u opšte djeca zbogbjegstva svojih roditelja bez nadzora i vaspitanja; pa je ova napuštena mladež tumarala po ulicama bez reda, stege i posla. Ovo je ponukalo glavnu vojnu guberniju, da što prije otvori ovu školu za vaspitanje omladine i sprječi nerad te od dalje besposlice odvratiti ovu mladež i opet je privede nauči.

Prije početka prve školske godine 1916.-1917. održan je u Beogradu u mjesecu julu i avgustu pripravni tečaj, u kome su se učenici spremali za prijem u ovu realnu gimnaziju. Uspjeh je bio u tom kursu takav, da su svi učenici mogli prijeći u razred, koji im je privreda.

Realna gimnazija je imala 6 razreda sa 365 dječaka. Prvi razred imao je čak i dva odjeljenja. Tako je u jednom odjeljenju I. razreda bilo 52, a u drugom odjeljenju istog razreda 51 učenik. U II. razredu bilo je 70 učenika; u III. razredu 62 učenika; u IV. razredu 64 učenika; u V. razredu 30 učenika; i u VI. razredu 36 učenika.

Najveći broj dječaka bio je iz samog Beograda - 211, i to: u I. razredu 65, u II. razredu 38, u III. razredu 32, u IV. razredu 30, u V. razredu 20, i u VI. razredu 26 učenika. 89 dječaka bilo je iz ostalih mjeseta u Srbiji, a ostali su bili iz Hrvatske, Slavonije, Bosne i Hercegovine, Ugarske i inostranstva.

Najveći broj dječaka bio je pravoslavne vjere (219); od ostalih vjera bilo je: 64 mojstrjevac, 24 rimo-katalika i 2 evangelika.

Po narodnosti od cijelokupnog broja dječaka 279 učenika bili su Srbi, a samo 22 učenika bila su druge razne narodnosti.

Uspjeh je bio potpuno zadovoljavajući. Od cijelokupnog učenika 71 od njih pokazali su odličan uspjeh; 185 učenika bilo je sposobno, dok su 53 dječaka bila nespособna.

Zdravstveno stanje učenika bilo je u opšte povoljno, što se ima u prvom redu zahvaliti tome, što je zavod imao svog stalnog ljekara, koji je svakog mjeseca pregledao sve učenike, a češće i sve školske prostorije i školsku komandu obavještavao o eventualnoj potrebi higijenskih mjeri. Osim toga bi se svaki dan bolesni učenici, prije nego što je započela prijepodnevna obuka, javljali školskom ljekaru, koji je po odredbi školske komande liječio i u stanu one učenike, koji ne bi radi bolesti mogli doći u školu. Zavod je imao i ljekarsku ambulantu sa ručnom apotekom u samoj zgradi.

I tako je juče prije podne prva školska godina završena. Ova je lijepa svečanost održana u lijepo bašti negašnje vojne akademije, a sada realne gimnazije. Pred velikim brojem kako gradjana obojega pola, tako i gospode časnika otočela je svečanost sa „Božićnim pjesmom“, koju je skladno i lijepo otpjevao dječaci zbor, a zatim su se redjale deklamacije i pjesme po poznatom rasporedu. Svi su učenici odlično deklamovali neki na srpskom, neki na francuskom, neki na njemačkom i magjarskom jeziku.

Pjevački je zbor uz pratnju harmonike skladno otpjevao Zajeciju „Oj Korano...“ i više drugih ljetnih pjesama, a onda su dječaci razdijeljeni svjedodžbe i školski „Izvještaji“.

Svečanosti su prisustvovale uz zamjenika glavnog vojnog guvernera podmaršala pl. Babiča mnogi viši časnici i činovnici.

Ljekovite vode u Srbiji.

Srbija je zemlja vrlo bogata ljekovitim vodama. Skoro svaki okrug u Srbiji ima bar po jednu ljekovitu vodu; istina mnoge ljekovite vode u Srbiji nijesu još ni ispitane, ma da je takođe i srazmjerno dosta veliki broj ljekovitih voda dovoljno ispitani. Od važnijih ljekovitih voda nalaze se u pojedinim okruzima ove vode:

U okrugu Beogradskom: šest ljekovitih voda; u okrugu Rudničkom trinajest; u okrugu kruševačkom deset; u okrugu čačanskom četiri; u vranjskom, kragujevačkom, podrinskom, smederevskom, topičkom i timočkom okrugu po tri; u niškom dvije; u valjevskom, užičkom, krajinskom i moravskom okrugu po jedna.

Ljekovite se vode cijene po tome, kakvin su hemijski sastava; osim hemijskog sastava vrlo je važno kod ljekovitih izvora i toplota samih voda.

Ma da Srbija ima vrlo mnogo ljekovitih izvora i voda, ipak nema mnogo uredjenih banja. Banje su tek u posljednje vrijeme počele da se uredjuju i počnu.

U Srb

Upis u realnu gimnaziju u I. do zakačno VI. razreda obavice se 1. septembra. VII. i VIII. razred ne će se otvarati.

Oni dјaci, koji su do sad pohadiali realnu gimnaziju, prelaze automatski u najbiљi viši razred. Ti dјaci ne podnose molbu za primanje, već se samo prijavljaju školskom zapovjedništvu realne gimnazije usmeno ili pismeno najdaje do 15. avgusta. Dječaci, koji su svršili 4. razred osnovne škole u monarhiji ili kake c. i k. osnovne škole u posjednutim krajevima Srbije, primaju se u I. razred realne gimnazije bez prijemnog ispita. Za primanje u neki viši razred mora molilac podnijeti svjedodžbu odgovarajuće srednje škole iz monarhije, ili se mora podvrići prijemnom ispitu.

Molbe za prijem imaju se podnijeti preko dotičnog okružnog zapovjedništva vojnoj glavnoj guberniji najdalje do 15. avgusta o. g. Te molbe imaju da ovjeri okružno zapovjedništvo i da se u njima izjasni o vladanju dječijih roditelja.

Uz molbu treba podnijeti svjedodžbu posljednje školske godine, krštenicu, liječničko uvjerenje i iskaz o imovnom stanju.

Roditelji ili staraoci molitelja biće blagovremeno izvješteni preko okružnog zapovjedništva o pripuštanju na prijemni ispit ili o prijemu u dotični razred.

Roditelji ili staraoci imaju se sami starati o dјaćkom stanu, obskribi i t. d.

U I. razred primaju se dјaci, koji nisu mlađi od 10 ni stariji od 13 godina, a u VI. razred oni, koji nisu stariji od 18 godina.

Dјaci, koji su već pohadiali realnu gimnaziju u 1916./17. školskoj godini, mogu se bez pratioča upisati, svi pak ostali moraju doći u pratnji roditelja, srodnika ili od ovih izabranih odraslih lica na upis ili prijemni ispit.

Za školsku godinu 1917./18. ima da se plate ove dažbine:

Upisina za I. razred 10 kr.

Upisina za više razrede 8 kr.

Skolarina za cijelu godinu 40 kr.

Upisina se plaća prilikom upisa za cijelu godinu u naprijed, a od školarine polovina prilikom upisa, a polovina početkom drugog tečaja između 1. i 8. februara.

Ove dažbine ne će se nikom opraviti.

Dјacima, koji zbog oskudice u prostoru ili iz drugog kog uzroka ne mogu biti primljeni, može se dozvoliti, da se u mjesecu julu podvrgnute ispitu iz školskih predmeta dotičnog razreda.

Molbe radi pripuštanja na taj ispit imaju se podnijeti vojnoj glavnoj guberniji odjeljenje 8/b. preko okružnog zapovjedništva do 1. juna 1918.

Baće takvi dјaci bili obavješteni o obimu predmeta, iz kojih će imati da počaju ispit, kao i o školskim knjigama, biće sastavljen spisak školskih knjiga po razredima i ovaj će se razaslati okružima.

Uz molbu za prijemni ispit mora molilac podnijeti posljednju školsku svjedodžbu o svršenoj školi ili u nedostatku ove uvjerenje one vlasti, koja je tačno obavještena o posljednjem školskom uspjehu i o svršenoj školi molioča.

Ispiti iz predmeta VII. i VIII. razreda, kao i ispiti zrelosti ne mogu se polagati u realnoj gimnaziji u Beogradu.

II. Poljoprivredni i zanatlijski zavod na Banjici.

Primanje u poljoprivredni i zanatlijski zavod na Banjici obavice se 15. septembra o. g.

Primljeni mogu biti samo oni dječaci, koji su kao što treba svršili 4. razred osnovne škole, koji su umno i tjelesno normalno razvijeni i koji nisu mlađi od 12 ni stariji od 17 godina.

U tom zavodu uče se ovi zanati:

Pekarski, kovački, bravarski, limarski, kolarski, stolarski, krojački, obućarski i lončarski.

Pored ovih zanala zanimaće se pionci baštovanstvom i upućivaće se u školi teorijski iz raznih naročito zanatlijskih predmeta.

Molib za prijem, upućenoj vojnoj glavnoj guberniji, ima se priključiti školsku svjedodžbu, krštenicu, liječničko uverenje i revers roditelja ili staralaca, kojim se obvezuju, da će pune dvije školske godine ostaviti molioča u zavodu. U molbi se ima još navesti, kakav zanat želi molilac da izuči; ali zapovjedništvo zavoda je slobodno, da po potrebi uputi molioča na drugi zanat.

Ove molbe imaju okružno zapovjedništvo da podnesu s izvještajem o porodičnim prilikama moliočevim i sa svojim predlogom.

Za prijem u ovaj zavod dolaze u obzir u prvom redu dječaci c. i k. utočišta za siročad, koji su napunili 12. godinu svoga života, zatim ostali dječaci bez roditelja i najzad drugi, koji se dobivojno javi.

Pohadjanje zavoda je besplatno ne plaća se ni upisina, ni školarina, ni obskriba.

Dječaci, koji se budu pozvali radi prijema, imaju doći u pratnji roditelja, srodnika ili od ovih izabranih odraslih lica, a ako dolaze iz utočišta za siročad, onda u pratnji jednog vojnika.

Ova je naredba upućena svim okružnim zapovjedništvima i zapovjedništvinama realne gimnazije u Beogradu i poljoprivredno-zanatlijskom zavodu, a radi publikovanja ovađašnjim dnevnim listovima „Belgrader Nachrichten“, Belgradski Hilrek“ i „Beogradske Novine“.

Grad i okolica.

Dnevni kalendar.

Danas je utorak 31. jula; po starom 18. julu. Rimokatolički: Ignacije Lojo pr.; pravoslavni: Mučenik Jakinto i Emilian.

Casnička i čino vnička kasina otvorena do 12 sati u noći.

C. i. k. vojnički dom: Citaonica, soba za pisanje i igranje, kantina. Otvoreno od 7 sati iz jutra do 9 sati na veče. Slobodan pristup svakom vojniku.

Beogradski orfeum (u bašti Hotel Takova); Početak predstave u 8:30 na veče.

Kinematografi: Vojni kino (Koloseum): U 4:16 sati poslije podne predstave za gradjanstvo. — C. i. k. gradjanski kino (Paris): U 6 sati poslije podne predstave za gradjanstvo.

Noćna služba u apotekama: Od 29. jula do 4. avgusta višće noćnu službu u Beogradu ove apotekе: Kuš-a-ković, Knežev Spomenik br. 2; Viktorija Terazije br. 28; Protić, Kraja Milana br. 87; Stojić, Šarajevska ulica 70.

Paroplovna veza: Iz Beograda za Zemun: 6, 7, 8, 9, 10, 11 i 12 sati prije podne; 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 i 9 sati poslije podne. Iz Zemuna za Beograd: 5:30, 6:30, 7:30, 8:30, 9:30, 10:30 i 11:30 prije podne; 1:30, 2:30, 3:30, 4:30, 5:30, 6:30 i 7:30, 8:30 i 9:30 poslije podne. — Iz Zemuna za Pančevo: u 1 sat poslije podne i u 8 sati u veče. — Iz Pančeva za Zemun: U 6 sati u jutru i u 4 sata poslije podne. — Ladja, koja voz između Zemuna i Fancove i obratno ne pristane u Beogradu. — Brodarski saobraćaj Sabac-Smederevo. Polazak iz Sapca za Beograd četvrtkom i nedjeljom u 7 i po sati iz jutra. Dolazak u Beograd u 12 i po sati poslije podne. Ponedjeljom odmor broda u Smederevu.

Botanička bašta: Otvorena utorkom, četvrtkom, nedjeljom i praznicima.

Posjet bolesnika u bolnicama: U bolnici Brčko: od 2-4 sata poslije podne. U bolnici Brčko: od 9:30-12 sati prije podne i od 1-4 sata poslije podne.

Riječno kupatilo na Savi, otvoreno od 6 sati izjutra do 7 sati u veče.

Da se javi opštini.

Draginja, žena Dimitrija Božovića, koja ima 2 dećice i stanuje u blizini kafane „Novi raj“ na Bulbulderu, potrebno je, da se odmah javi uredu tajništva opštine grada Beograda radi izvjesnog važnog saopštenja.

Upis djece u školu.

Danas je posljednji dan prijave sve djece djaka od 6 do 12 godina starosti radi popisa za školu za iduću školsku godinu. Upozorjuju se s toga roditelji ili staraoci da još dana bez uslovnog izvršenja upis svoje djece, koje vrše svi reoni opštine grada Beograda preko cijeloga grada.

Potrebno je dostaviti ove podatke o svojoj djeći: ime dјaka, mjesto rođenja, koj državi pripada i čiji je podanik; dan mjesec i godina rođenja, vjeroispovijest, materinski jezik, koji je govor, kao i koju je školu do sada učio i koji razred ponavlja. Je li kalemljen, kada i s kakvim uspihom. Pored toga potrebno je privati ime i stan roditelja ili staraoca.

Roditelji ne zaboravljaju svoju dužnost!

Traže se sopstvenici imanja u Žarkovu.

Svi sopstvenici imanja u ataru opštine Žarkovac, koji žive na Čukarici, zatim sva lica, koja žive u opštini Žarkovac, a imaju imanje u ataru opštine Beogradske, koja su sada zasijana, — pozivaju se ovim da se odmah jave radi izvjesnog popisa i važnog obavještenja u uredu tajništva opštine grada Beograda.

Gradjansko kupatilo na Savi.

Kao što smo javili, opština grada Beograda otvorila je 21. ovog mjeseca u svojoj režiji kupatilo na Savi isključivo samo za gradjanska lica. Kupatilo se nalazi blizu ušća Topčiderske rijeke u Savu. Posljednja tramvajska stanica za odlazak na kupanje je „Gospodarska mehanička“.

Kupatilo ima 3 bazena i to: dva za plivače i neplivače muške i jedan za ženske osobe. Osim toga ima i zasebne kabine i izlazak za slobodnu stranu rijeke.

Za teže bolesnike, kao i ranjava lica, koja se ne mogu kupati u basenima, postoje i zasebne kabine.

Kupanje počinje izjutra u 6 sati i traje do 7 sati u veče.

Kupanje van basena u slobodnoj Savi dozvoljeno je samo dobrim plivačima i na vlasništvo odgovornost.

Uspjeli kupatilo je vanredan, svakidan broj posjetilaca naglo raste, tako se prvo dana okupalo samo 35 lica, dok je juče taj broj poskočio na preko 700 lica.

Skreće se pažnja posjetiocima, da kupatilo ne raspolaže rubljem, te je svaki posjetilac dužan sa sobom nositi svoje rublje za kupanje.

Svaki posjetilac dužan je takođe brinuti se o sigurnosni svoga odijela, novaca i adidžara. Kupališna uprava ne odgovara za njihov nestanak.

Pri ulasku u sam basen ili zasebnu kabinu, posjetilac mora poslužiti predati kupljenu kartu radi evidencije i kontrole.

Ko učini nered u kupatilu ili naneće kvar kupališnom postrojenju, predaće se policijskoj vlasti.

Taksa za kupanje je propisana samo sa 20 helera od osobe bez razlike.

Nadjena mrtva žena.

29. ov. mj. nadjena je u Košutnjaku kod Topčidera 65-godišnja Karolina Spindler. Povedeni su izvidi da se ustanovi uzrok smrti.

Mladi tat.

U nedjelju je gospodja Stanica Petrić predala jednom 12-godišnjem dječaku kutiju, u kojoj je bio jedan kostim vrijedan oko 500 K, da joj pomogne nositi. Za vožnju na tramvaju skočio je dječak iznenadno iz voza i pobegao za jedno sa kutijom. Policija je za mladim nevaljalcem povela istragu.

Neka se javi.

U noći od 15. na 16. o. mj. zaplijenio je jedan redarstvenik jednu kožnatu torbu sa jestvinama, koja je sigurno bila nekome ukradena. Da se roba ne pokvari, prodana je, pa se s toga poziva onaj, kome je ta roba ukradena, da se javi sudu mosne braće grada Beograda (Brückenkopfgericht), gdje će dobiti novac od prodane robe.

Izgubljena putnica (pasos).

Gospodjica Vukica Čobanović izgubila je 29. o. mj. na Kalemeđdanu putnicu (pasos) za Novi Sad i natrag u Beograd. Putnica važi do 21. o. mj. U njoj se nalazila i slika sestre gospodice Čobanović. Nalazila se uključujući, da ovu putnicu preda c. i. k. okružnom zapovjedništvu Beograd-grad.

Posljednje brzoprovjene vijesti.

Izvještaj njemačkog vojnog vodstva.

Zapadno bojište:

Front prijestolonskog Ruprechta bavarskog:

Kb. Berlin, 30. jula.

Pod zamornim uticajem našeg odbrambenog djelovanja, koje je pojačano i tečajem noći, bila je borbeni djelatnost neprijateljskog topništva na flandrijskom bojnom frontu juče do podne nezvata. Tek se onda opet povećala, ali nije dosegljala jačinu i prostranstvo prijašnjih dana. Na obali i u odsjeku od Hetsasa do Wielteje ostala je vatrena borba žestoka takođe i u noći. Suzbijeno je više napadaju engleskih izvidničkih djeljenja protiv naših poput ljevaka izgradjenih položaja.

Front njemačkog prijestolonskog:

Na Chemin des Dames u potkušalo je juče francusko vodstvo, da na širini fronta od 9 kilometara sa najmanje tri nove divizije izvrši ponovno jedan velik napadaj. Poslije borbničke vatre pošao je neprijatelj od Cerny-a do Winterberga kod Craonne do suda na napadaj, no bio je od naših u borbi oprobanih divizija vatrom i protivnapadajem posvuda odbaćen. Jeden ravnko-westfalski pješački puk, koji se već često istakao, suzbio je sâm četiri napadaju. Uveće je neprijatelj južno od Aillesa poslije prijevremenih vatre, koja je trajala tečajem dana, još dva puta ponovio svoje napadaju. I ovi su napadaji osuđeni. Teški gubici bez ikakvog uspjeha — to je oznaka borbenoga dana za Francuze.

Na vodstvu je vodiljko na Švajcaru, na Švajcaru je vodiljko na Kaluzu.

U Kolomeji je vodiljko — kako se dalje javlja — zastao na trgu, gdje se kupilo stanovništvo. Cijeli trg, svi prizori i

CIJENE OGLASIMA:

Osmina jednog milimetarskog retka (42 mm široko staje) . . . . . 10 helera
 Pripisano: Petina jednog milimetar retka (70 mm široko) staje . . . . . 40 helera
 Bijeske: Petina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje . . . . . Kruna 4
 Mali oglašnik: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera

ZUBNI LJEKAR
 Velimir Cvetković
 Miloša Velikog ulica 12.
 Izradnjem vještačke zube u kaučku i zlatu, zlatne krune, čuprje, blombranu zube cementom; porcelanom i zlatom, vadim zube bez ikakvih bolova. Primanje od 8-12 i od 2-6.
 31739-1

Dentista F. B. Brill

— Beograd. —
 Makedonska ulica broj 5.
 (do pošte)
 „Amerik. specijalista“

ZUBE vještačke u zlatu u kaučku sada se u mome ateljeu izrađuju po načinu originalnom američkom sistemu. Primam od 8-12 i 2-6.
 823-1

ZUBNI LEKAR
 Aleksandra Konstantinović
 Terazije 84
 vratila se s puta i počela je ordinarirati.
 32141-1

Kupovine i prodaje
 SAPUN ŽUĆKAST DOMAĆI,
 odličan kvalitet za pranje veša
 prodajem Jefino. Cijene na
 manje i veće količine u mno-
 gim radnji. K. Feldmann, Vuk Ka-
 ragićeva ul. broj 8, sruže Be-
 ogradskih Novina. 32018-2

PRODAJA

Zbog seobe prodaje se 1 spa-
 vača soba — complet — 1 safi,
 drugi mebl irazne druge stvari.
 Videti se može od 9-11 sati
 i od 3-5 sati poslige podne.
 Obratiti se u poslaničku ulici
 55 (prije krunsku). 32129-2

Namještaj.

PERFEKTNA KUHARICA.

Tražim dobro mjesto za
 kuharicu, može biti u mene-
 ži. Išla bi i u unutrašnjost.
 Imam dobre svjedodžbe od
 meneže, kojoj sam dugo
 premena bila. Govorim nje-
 mački i hrvatski. Adresa:
 Angelina Jovanović, Vrt-
 jarska ili Molerova ulica
 br. 19, Beograd. 32115-3

VALJANA ŽENSKA
 za posluživanje ili za stal-
 no, potrebna je odmah u
 Fruškogorskoj ulici 9. Pri-
 laviti se do 5 sati poslige
 podne. 32118-3

ŽENA
 za domaći posao i momak za
 spoljni slušnu traže se. Uputiti
 se u Topčidersko Brdo 12, vila Hr-
 ić. 32130-3

Protiv KOSTOBOLJE, RHEUME
 i unutarnjih bolesti od sto-
 ljeća glasovito kupatilo

LIPIK
 (Slavonija) 64° C

u pogonu je i u ratu, zimi i ljeti
 Posjetiocima kupatila daju se
 kombinovane cijene opskrbe.
 PROSPEKTE ŠALJE UPRAVA KUPATILA

POMADE.
 Ljubičica Krem
 Narcis Krem
 Salvator Krem

Imamo uvođenje na stovarištu u većoj količini. Prepo-
 ručujemo trgovcima po unutrašnjoći, da se kod nas
 obrate, gdje će biti u svako doba podmireni.
 Saljemo i postom uz doplatu.
 KUKULIDIS I SAKELARIDES

Knez Mihajlova ulica 32. 31592

**CHIRURGIE
 INSTRUMENTE**

opravlja, nikljuje i oštiri
 (šlafuje-hol) kao frizer-
 ske brijače, makaze ma-
 šine i t. d.
 1. Elektro-Mehanička Radionica

M. S. Marković
 BEOGRAD.
 TERAZIJE BR. 8

Stampom car. i kralj. gubernijske parle u Beogradu.

Stampom car. i kralj. gubernijske parle u